

Golfbanen leuker en mooier maken

Hole 18 van De Hoge Kleij voor de renovatie: lang gras vlakbij de green

Leukere en mooiere banen staan hoger in de rankings

Het is relatief makkelijk en goedkoop om een golfbaan leuker en mooier te maken. Dat is de boodschap in de workshops van partner-architecten Jurrian van der Vaart en Frank Pont.

Vakblad Greenkeeper bezocht een seminar op Golfclub de Hoge Kleij over het renoveren van bunkers, greenomgevingen en oefenfaciliteiten.

Auteur: Chris Veldkamp

Waarom vinden golfers een baan leuk? Wat trekt jongere generaties naar een golfcomplex? Dit zijn de kernvragen tijdens de workshops die Jurrian van der Vaart en Frank Pont in het winterseizoen organiseren voor greenkeepers, baancommissarissen en andere geïnteresseerden uit het vak. Het antwoord wordt gegeven in een presentatie met foto's en video en tijdens een rondwandeling op banen waar Pont en Van der Vaart werk hebben verricht. Jurrian van der Vaart is een professionele golfer die het tot de Challenge Tour schopte, maar niet verder. Eind 2018 staakte hij zijn missie om de top te bereiken. Hij gaat nu meer tijd besteden aan golfbaanarchitectuur. Een paar jaar geleden al sloot hij een partnerschap met architect Frank Pont. De ontwerper van onder meer Links Valley en De Swinkelse organiseerde in het verleden in zijn eentje workshops over golfbaanarchitectuur. Nu doet hij het samen met Van der Vaart.

De focus bij de eerste gezamenlijke workshops ligt op renovaties van bunkers, green surrounds en oefengebieden. Deelname aan een

workshop kost 65 euro inclusief lunch en koffie. Natuurlijk hopen de partner-architecten klanten over te houden aan hun seminars, maar is meer. Van der Vaart en Pont zijn gepassioneerd met hun vak bezig en hopen op een algehele verbetering van Nederlandse golfbanen. Hun boodschap is eenvoudig: er zijn veel mogelijkheden om een baan met weinig middelen enorm te verbeteren, dus maak een plan en ga aan het werk. Maar doe het wel met een architect: de architect van je baan of een andere ontwerper.

Het is hoe dan ook een interessante dagcursus, die eigenlijk door iedere baancommissaris en hoofdgreenkeeper gevolgd zou moeten worden. Je steekt er veel van op: van de ervaring van Pont, die in 2004 als renovatie-architect van Nederlandse Colt-banen begon en nu aan projecten in negen landen werkt, en van de inzichten van Van der Vaart, die milieutechniek heeft gestudeerd met de nadruk op turfgrass management en die als profgolfer banen over de hele wereld heeft gezien en gespeeld. Hopelijk gaan collega-architecten Alan Rijks,

Gerard Jol en Michiel van der Vaart ook dergelijke workshops organiseren, zodat ook hun kennis en ervaring verspreid wordt.

Bunkers

Pont en Van der Vaart spreken in hun workshop veel over de impact die een renovatie kan hebben. Veel banen waar Pont heeft gewerkt, zijn sindsdien aanzienlijk gestegen in de ranglijsten van beste banen in Nederland en van continentaal Europa. 'Daar zijn we trots op,' zegt de architect. 'Banen die leuker en mooier worden, stijgen in de rankings. Dat is natuurlijk niet alleen aan ons te danken; het is de club of exploitant die het aandurft en investeert. Bij een club is het essentieel dat er een stabiel bestuur is en dat er een goed uitgedacht langetermijnplan voor de baan op tafel ligt. Bij voorkeur moet ieder nieuw baancommissielid met een handtekening aangeven dat hij of zij zich houdt aan dit langetermijnplan. Daarmee voorkom je de bekende verhalen dat een nieuwe baancommissaris een bunker dichtgooit omdat hij zelf steeds in die bunker slaat.'

Pont en Van der Vaart betogen dat een baan leuker wordt door een betere plaatsing van de zandhindernissen. Ze benadrukken dat bunkers die met moderne technieken zijn aangelegd, veel onderhoudsvriendelijker zijn. Moderne technieken – bijvoorbeeld bunker matten in de wand of cement of rubberen korrels op de bodem – voorkomen dat de bunkers geregeld inspoelen bij de schaarsere, maar ook extreme buien van tegenwoordig. Ze zorgen er ook voor dat er geen stenen uit de bodem naar boven komen en dat ballen niet pluggen in de bunkerwand. Een goed aangelegde bunker

Hole 18 na de renovatie: aangepaste bunkers en kort gras rondom de green

betaalt zich volgens Van der Vaart en Pont snel terug, want er is minder onderhoud nodig. Maar elke moderne techniek – Bunker mat, Blinder Bunker Liner, Capillary Concrete, Billy Bunker, Sportcrete of Ecobunker – heeft volgens hen voor- en nadelen. En wat op zand goed werkt, is lang niet altijd de beste keuze op kleigrond of veen. 'Zelfs de beste methodes zijn geen garantie dat het altijd goed gaat,' zegt Pont. 'In de Ryder Cup op Le Golf National had Rory McIlroy ondanks de nieuwste bunkertechnieken toch te maken met een geplugde bal.' Over de plaatsing van zandhindernissen zegt Van der Vaart: 'Moderne banen hebben veel bunkers, maar minder bunkers maken een baan vaak leuker. Bovendien vormt het onderhoud aan bunkers bij veel clubs een groot deel van het werk. Met minder vierkante meters aan bunkers bespaar je per jaar tienduizenden euro's onderhoudskosten. En als ze met moderne technieken zijn aangelegd, zodat het water

goed wordt weggeleid, dan bespaar je nog meer kosten.' Het ideaal, volgens Van der Vaart: 'Net genoeg bunkers, niet al te groot en op de juiste plaats. Op wat velen de beste golfhole van de wereld vinden, de Road Hole op de Old Course van St. Andrews, ligt maar één bunker, de Road Hole Bunker. Maar die ligt zo precies op de juiste plaats, dat hij van alle kanten ballen opzuigt en het spel op de hele hole dicteert. Al op de afslagplaats moet je er rekening mee houden.' Pont: 'Met minder bunkers en de bunkers die er wel zijn op de juiste plaats, wordt de hole vaak mooier en beter verdedigd.' De bunkerrenovatie op De Hoge Kleij onder leiding van Frank Pont kostte gemiddeld 1.750 euro per bunker (shaping, graniet, zand en drainage, maar geen bunker matten systeem). Maar De Hoge Kleij ligt op zandgrond; op ander terrein of bij nog hogere kwaliteitseisen kan het bedrag per bunker natuurlijk hoger zijn. Pont: 'Het kost op sommige clubs heel wat meer,

'Kort gras oogt mooier en is leuker om te spelen'

Jurrian van der Vaart: 'Minder bunkers, maar juist geplaatst, dat maakt een baan leuker'

maar de besparingen op het onderhoud zijn ernaar. Soms is de investering al in drie jaar terugverdiend.'

Green surrounds

Het tweede onderwerp van de workshops: renovaties van greenomgevingen. 'Met green surrounds doelen we op alles wat rond de green ligt en wat effect op het spel heeft', zegt Van der Vaart. 'Een green veranderen is heel duur en geeft veel overlast. Het veranderen van surrounds geeft minder overlast, want de green en de ingang van de green kunnen tijdens de renovatie geopend blijven. Minder overlast dus, maar de visuele en speltechnische impact is groot. Goede green surrounds maken banen spannender. Veel ballen eindigen naast de green; daarom heeft een aanpassing van de greenomgeving veel effect op het spel.' Pont en Van der Vaart zijn geen fan van de heuveltjes rondom greens die op veel banen zijn aangelegd en die vaak op semirough-hoogte worden gemaaid. Pont: 'Het is begrijpelijk dat het vroeger vaak gebeurde. Bij de aanleg van veel banen is het geld vooral in de greens

gestopt en in mindere mate in de green surrounds. En in Nederland kun je op veel golfreinen geen kuilen naast de green graven, dus is er vaak gekozen voor heuveltjes rondom de greens. Maar ze voegen vaak weinig toe en ze veroorzaken soms onderhoudsproblemen: ze houden water vast in de toplaag of er hoopt zich water op tussen de green en de heuveltjes.' Pont en Van der Vaart gebruiken voor de minder fraaie glooiingen het woord Teletubbie-heuveltjes: 'Dat soort heuveltjes zijn landvormen die je niet in de natuur ziet. Ze zijn duidelijk door mensen gemaakt.'

Van der Vaart en Pont pleiten voor run-off areas met kortgemaaid gras rondom greens, zoals op de Old Course St. Andrews. Frank Pont: 'Omdat het mooier oogt en leuker is om te spelen. Je wilt spelers de mogelijkheid geven om te putten als ze buiten de green liggen.' Bij de renovatie van De Hoge Kleij zijn de bunkers en greenomgevingen aangepast volgens de filosofie van Pont. In 2009, voor de renovatie, won Jurrian van der Vaart het NK Strokeplay op De Hoge Kleij met tien onder par. Bij de NK's op

De Hoge Kleij na de renovatie liggen de winnende scores in het algemeen boven par. Van der Vaart: 'Dat komt vooral door kort gras dat rondom de greens is geïntroduceerd. De baan is daardoor moeilijker geworden voor goede spelers, maar gemakkelijker voor minder goede spelers.' 'Dat wordt in de golfbaanarchitectuur een equalizer genoemd', vertelt Pont. 'Met rough rondom greens is het spel heel eendimensionaal: er is maar één shot mogelijk om uit het hoge gras te komen en die slag is voor een meerderheid van de spelers moeilijk. Met kort gras rondom een green maak je het makkelijker voor de minder goede spelers; zij kunnen met een putt of lage chip op de green komen. Voor deze groep is kort gras dus vergevingsgezind. Maar kort gras is voor de goede spelers juist heel uitdagend. Zij willen de bal dicht bij de

Baan	Aantal	Grootte	Oppervlakte
Haagsche	24	50 m ²	1.200 m ²
De Pan	45	65 m ²	2.937 m ²
Eindhovense	47	52 m ²	2.428 m ²
De Hoge Kleij	47	82 m ²	3.835 m ²
De Lage Vuursche	68	154 m ²	10.480 m ²
WinstonGolf	81	129 m ²	10.460 m ²
The International	83	107 m ²	8.770 m ²

Bekende banen en
aantallen bunkers

 Vincent de Vries

 hoofdgreenkeeper
De Hoge Kleij

vlag krijgen. Ze beheersen verschillende slagen van buiten de green – een flopshot, een pitch, een putt, een slag met een hybride – maar moeten kiezen: welke slag is de beste om dicht bij de hole te komen? De betere spelers worden met kortgemaaide hollows en humps rondom greens echt getest. Het is niet voor niets dat je op de European Tour de grootste bloopers ziet bij korte slagen van kort gras.’

Kort gemaaid is in de ogen van Pont en Van der Vaart ook echt kort. Als een green op een hoogte van 4 tot 5 millimeter wordt gemaaid, pleiten ze voor surrounds op maximaal 8 millimeter, maar liever 6. ‘Op veel banen is het 12 millimeter, maar hoe minder verschil tussen

green en voorgreen, hoe beter’, zegt Pont. Omdat de meeste ballen op en om de green worden gespeeld, pleiten Pont en Van der Vaart voor een voorgreen en greenomgeving die qua toplaag dezelfde kwaliteit hebben als de greens. Pont: ‘Het beste is een greenmix in de surrounds, dezelfde ondergrond dus als de greens. Maar dan een laag van 10 tot 15 centimeter diep, niet per se de 20 tot 30 centimeter diepte van een green. Het gebruik van greenmix maakt de renovatie van een greenomgeving duurder, maar het is essentieel voor de kwaliteit op de lange termijn.’ Pont en Van der Vaart zeggen dat kort gras op gerenoveerde green surrounds door leden van clubs met veel enthousiasme wordt ontvangen.

De kosten? De twee architecten brengen het in hun workshop grofweg in beeld (zie kader). Ze voegen toe dat het belangrijk is dat green en greenomgevingen bij voorkeur gescheiden berekend kunnen worden, zodat de kwaliteit en vochtgraad per spelonderdeel gecontroleerd kan worden.

Oefengebieden

Een ander hoofdonderwerp in de workshops zijn de oefengebieden van een golfbaan. Een belangrijke plek, volgens Van der Vaart en Pont: ‘Hier leren beginners de basis van het spel en verbeteren de gevorderden hun vaardigheden.’ In hun seminar behandelen de partner-architecten voorbeelden van oefenfaciliteiten die in hun ogen geslaagd zijn en bespreken ze ook de populariteit van het concept Topgolf bij golfers én niet-golfers. In Topgolf-centra, die vooral in de VS zijn gevestigd, wordt golf als bowling gepresenteerd: met muziek, drank en games. Het is veelzeggend dat een Topgolf-locatie geregeld 20 miljoen omzet per jaar draait en een golfbaan vaak rond de 1 miljoen. Pont en Van der Vaart gaan in hun workshop in op de vraag hoe bestaande golfbanen hun oefenfaciliteiten zo kunnen aanpassen dat jongeren zich aangetrokken voelen. Ook bespreken ze mogelijkheden om slimmer gebruik te maken van de vierkante meters waarop de oefenfaciliteiten liggen. Een voorbeeld is een oefenterrein dat tot 15 uur ’s middags als drivingrange fungeert en de rest van de dag als par-3-baan. Er is tegenwoordig immers veel animo voor rondes die weinig tijd in beslag nemen. Zo zetten Jurrian van der Vaart en Frank Pont golfbaanmanagers en -beheerders aan het denken over de vraag hoe bestaande golfterreinen verbeterd kunnen worden en welke aanpassingen nieuwe doelgroepen kunnen aantrekken. De laatste workshop van deze winter was op 14 januari op de Oosterhoutse Golfclub. In de winter van 2019-2020 zullen er weer seminars georganiseerd worden. Meer informatie vindt u op infinitevarietygolf.com en jurriandvvaart.nl.

Green surround van 800-1.200 m ²	Klei	Zand	Basis
2-4 dagen kraanwerk (1.000 per dag)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Greenmix (optioneel) (10 cm)	€ 5.000	€ 5.000 -	
Zand (10 cm)	€ 2.800	-	€ 2.300
Drainage	€ 800	€ 800	€ 800
Totaal per green	€ 11.100	€ 8.300	€ 5.600

Kosten renovatie greenomgeving

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/28854/golfbanen-leuker-en-mooier-maken